

A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

P 1 3 1 A 1 0 3 1 2

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

2. feladatlap

Művészi szöveg(részlet) elemzése

2013, június 3., hétfő / 60 perc

Engedélyezett segédeszközök:

A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.

A feladatlaphoz mellékelve van egy üres lap a vázlatkészítéshez.

SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

ÚTMUTATÓ A JELŐLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi.

Ragassza vagy írja be kódszámát az erre kijelölt helyre ezen az oldalon, az értékelőlapokon és az üres lapon!

A feladatlap két művészi szöveg(részlet)et tartalmaz, valamint a hozzájuk kapcsolódó irányított és kevésbé irányított szövegalkotási szempontsört. A kettő közül csak az egyiket válassza, vagy az irányítottat (1.), vagy a kevésbé irányítottat (2.)! A dolgozat terjedelme minimum 400–600 szó. Összesen 30 pont érhető el.

A táblázatban jelölje x-szel a választott szövegalkotási módot!

1.	2.

Csak golyós- vagy töltőtollat használhat. Írott betűkkel, olvashatóan írjon, a nyelvtani és a helyesírási szabályoknak megfelelően! Ha rosszul fogalmazott, húzza át a szót vagy a mondatot, és írja le újra! Az olvashatatlan dolgozatot 0 ponttal értékeljük. A mellékelt üres lapra írt vázlatát nem értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk.

A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 2 üres.

ÜRES OLDAL

LAPOZZON!

1. Irányított irodalmi fogalmazás Füst Milán Ákoska című novellájának részlete alapján

Úgy történt, hogy Ákoska, vagy ahogy a nénje becézte: Okoska – nemegyszer látta már a szülőit verekedni. Hiszen még csak nem is régen volt, – mikor apja és anyja ott állottak a szobában körmeiket egymás keze húsába mélyesztve és nem szóltak semmit, – csak nézték egymást... De hogyan nézték! Okoska nagyon megijedt akkor, – hangosan sírni is kezdett, aztán pedig odaszaladt a szülőihez és anyja valami régi intelmének kósza emlékére, – mely valahogy így hangzott: „Látod, te sosem segísz nekem!...” – elkezdte az apját ütni.

Pedig ez még egy év előtt történt. Ma már ő négyéves – s a viszonyok még ma sem változtak valami nagyon. Bizony, ma is kissé furcsán kezdődött a nap. Nagy kiáltozásra ébredt: a szülői megint szitkozódtak. De, – mintha volna számára valami jó is készülőben: valami homályos öröm is derengett benne... Persze, persze: ő tudniillik megint kinőtte a ruháit... S mikor erre gondolt, – kéjesen nyujtózkodott az ágyban és ravaszdin elmosolyodott. – Milyen jó is, hogy az ember ilyen hamar kinövi a ruháját... Először is: nem kell oly sokáig hordani azt az undok régit, – és másodszor: megkapja végre valahára azt a várva várt szép barna nadrágot... amit anyja már jó régen kiszabott neki az apja egyik nadrágjából.

Addig nyafogott tehát reggel, amíg anyja mégis rászánta magát és előszedte a szekrényből a szépen vasalt, kitisztított ruhadarabot. Mikor ezt Ákoska meglátta, – egy ilyen boldog kiáltás szakadhatott fel lelke mélyéről, – mert hiszen még anyja is elmosolyodott hallatára és azt mondta neki:

– Na, te bolond!...

Még anyja is mosolygott, – pedig anyja az utóbbi időben nemigen szokott mosolyogni. – Ma is, mintha tüzet evett volna, oly rémes haraggal dobál mindent a konyhában s magával Ákoskával is bizonyos elnéző keserűséggel bánik, – mintha megint azt akarná mondani:

– Még csak te hiányoztál nekem!

De, – ami a fő: mégiscsak ideadta a nadrágot. Ideadta, – csodák csodája, – pedig nem így volt a dolog elhatározva. Úgy tervezték, hogy akkor kapja majd meg, ha már minden együtt lesz: új cipő, szép új sapka – s ingek is! De ki bírja ezt kivárni? – Már két hét óta vár, vár, szép türelmesen, mint egy mártír s nem szól semmit, csak büszke önérettel hallgatja, – mint tárgyalnak órála estéenként a szülői. – Tegnap végre így szólt az apja:

– Holnap hozok az Ákosnak ingeket!

No, de megintcsak összevesztek! Hogy lehet azt kivárni, – míg valahogy, nagy nehezen az ő közvetítésével ki fognak megint békülni?

(<http://dia.pool.pim.hu/html/muvek/FUST/>)

Szemponatok:

- Ismertesse a szövegrészlet témáját és az írói elbeszélésmódot!
- Mutassa be a kisleányt, majd fejtse ki, hogyan éli meg a szüleit! Vizsgálja meg, mi foglalkoztatja jelenleg leginkább! Fogalmazza meg, hogyan éri el célját, és miben látja vágyai megvalósulásának akadályát!
- Fejtse ki véleményét a kisleány szüleinek magatartásáról, majd fogalmazza meg, Ön milyen szülő szeretne lenni!

A szempontok sorrendjét nem kötelező követni. Állításait idézetekkel támassza alá! Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint stilisztikai és nyelvi megformálására!

2. Kevésbé irányított irodalmi fogalmazás Hajnóczy Péter Munkaterápia című novellájának részlete alapján

A csavargó sün valahogy mindenkinek a begyében volt. Az erdő szorgalmas lakói azon voltak, hogy vigyék valamire az életben, dolgoztak látástól vakulásig, este holtfáradtan elaludtak a televízió előtt, vasárnap délután pedig meglátogatták a rokonokat. [...]

A róka tervrajzokat mutogatott a farkasnak; hétvégi lyuk építésébe fogott az erdőszélen, három vészkijárással. [...]

A farkas új barlangot épített, a bagoly részletre jégszekrényt vásárolt, hogy legyen hol tartania a szemüvegét, de nem akart lemaradni a mókus, a vaddisznó, a sas és a kakukk sem.

Mindenki igyekezett.

Hajnalban fáradtan, kialvatlanul, tántorogva indultak dolgozni.

A róka felesége fekete csipkebugyiért nyaggatta a férjét, a farkasé fülbevalót akart, a teknős motorbiciklire kuporgatott.

– De mi a fenét csinál a sün? – kérdezte a kakukk. – Míg mások verejtékeznek, őkelme az árnyékban döglök, és horkol!

– Talán nyert a lottón – kockáztatta meg a borz –, a takaréokban tartja a pénzt, és a kamatokból él.

A vaddisznó, akit nemrég neveztek ki a takarékpénztár igazgatójának, utánanézett a dolognak, és kiderült, hogy a sünnnek egyetlen fillérje sincs a takaréokban.

– Talán elásta a pénzét... – mondta a mókus. – Vannak efféle régimódi alakok... manapság minden megtörténhet...

Megpróbálták a sünből kihúzni az igazságot, de nem jutottak semmire: a sün csak bárgyún vigyorgott, és a fejét rázta.

– Ugyan, szegény vagyok én... csak egészséget adjon a jóisten...

Végül a róka vágta ketté a gordiuszi csomót.

– Még hogy elásott pénz! – legyintett. – Nevetséges! Ha valakinek pénze van, az tisztességes lakást épít magának, nem pedig rothadt falevélen alszik!

De ha nem akar házat építeni, rá se hederít, hogy a felesége tavalyelőtti ruhákban jár, és még televíziója sincs, akkor mit akar? Dolgozni csak annyit dolgozik, hogy éhen ne dögljön, zsebre dugott kézzel mászkál, füttyörészik... mi rejlik emögött?

– Megméltelyezi az ifjúságot – jelentette ki a bagoly. – Mi lenne a társadalommal, ha mások is követnék a példáját? Börtönbe vele, míg nem késő!

A róka elvetette a bagoly javaslatát. [...] – Nem bűnöző az a szerencsétlen sün. Egyszerűen beteg, túl érzékeny, neurotikus alkat. Gyógykezelésre, gondozásra szorul... [...]

A sünt végül is két ápoló behajította egy mentőkocsiba, és az elmeorvosintézetbe szállították. A teknősbéka volt a főorvos, aki megállapította, hogy a beteg skizofréniában szenved, állapota súlyos, egyelőre altatni, nyugtatni kell.

– De sose lehet tudni – tette hozzá –, remény, az mindig van. Később munkaterápiára fogjuk majd hangyatoját válogatni nekem ebédre.

Szempontok:

Ismertesse a szövegrészlet témáját és az írói elbeszélésmódot! Mutassa be a szereplők által megjelenített kétféle életformát! Vizsgálja meg, hogyan viszonyulnak az erdő lakói a sünhöz, és magyarázza meg ennek okát! Foglaljon állást a történetekkel kapcsolatban, majd fejtse ki véleményét a modern ember értékrendjéről!

A szempontok sorrendjét nem kötelező követni. Állításait idézetekkel támassza alá! Ügyeljen a dolgozat szerkezetére, valamint stilisztikai és nyelvi megformálására!

ÜRES OLDAL